

Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 09.02.2026 nr 4.2-1/301-2

Meie 17.02.2026 nr 11-1/486-2

**Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele
(KK 465)**

Austatud Riigikogu esimees

Vastan Riigikogu liikme Aleksandr Tšaplõgini esitatud kirjalikele küsimustele.

Alates 2023.aastast kuulub tööhõive poliitika, sh töövõime hindamine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalasse. Töövõime hindamine on riiklikult reguleeritud protsess, mille eesmärk on hinnata inimese tervises seisundist tulenevat töövõime vähenemist, mille alusel otsustatakse töövõimetoetuse maksmine. Hindamise õiguslik raamistik tuleneb töövõimetoetuse seadusest (TVTS). Töövõime hindamise menetlus hõlmab erinevaid etappe, kuid muuhulgas ka inimese esitatud taotluse ja terviseandmete kontrolli, eksperdiarvamuse tellimist, perearstide ja eriarstidega suhtlemist ja lisakannete küsimist, Euroopa Liidu menetlustes andmevahetust välisriikide ametiasutustega. Töötukassa peab oma tegevustega tagama, et otsus oleks sisuliselt õige, tugineks kõigile olemasolevatele asjassepuutuvatele terviseandmetele ning et oleks tagatud menetluste kvaliteet kui ka inimeste õiguste ja heaolu kaitse. Sellest tulenevalt võib ka menetlemise tähtaeg pikeneda, kuna Töötukassa peab veenduma andmete õigsuses.

TVTS § 9 sätestab, et Töötukassa teeb töövõime hindamise otsuse 30 tööpäeva jooksul nõuetekohase töövõime hindamise taotluse saamisest arvates. Siinkohal tuleb märkida, et 30 tööpäevast tähtaega hakatakse lugema hetkest, kui taotlus on puudusteta. Kui taotleja esitatud taotlusel esinevad puudused, palub Töötukassa kõigepealt taotlejal need kõrvaldada, andes selleks puuduste kõrvaldamise tähtaja. Kui puudused on kõrvaldatud, algab taotluse menetlus.

Sama paragrahv sätestab ka seda, et Töötukassa võib mõjuval põhjusel taotluse läbivaatamise tähtaega pikendada, millest tuleb taotlejat viivitamatult teavitada. Ka Haldusmenetluse seaduse § 41 sätestab, et kui haldusakti või toimingut ei ole võimalik anda või sooritada ettenähtud tähtaja jooksul, peab haldusorgan viivitusest tegema teatavaks haldusakti andmise või toimingu sooritamise tõenäolise aja ning näitama ettenähtud tähtjast mittekinnipidamise põhjuse. Haldusmenetluse läbiviijal ehk Töötukassal on uurimiskohustus ehk kõik asjassepuutuvad andmed tuleb välja selgitada, mis võivad otsust mõjutada.

Alljärgnevad vastused tuginevad Töötukassa saadetud andmetele:

1. Kui palju töövõime hindamise taotlusi vaadati aastatel 2023–2025 läbi kauem kui seaduses ette nähtud 30 tööpäeva ning mitmel juhul pikendati menetlust rohkem kui üks kord?

TVTS-i kohaselt teeb Töötukassa töövõime hindamise otsuse 30 tööpäeva jooksul nõuetekohase töövõime hindamise taotluse saamisest arvates. Keskmine menetlustähtaeg on aastate jooksul olnud 14–15 tööpäeva, mis näitab, et suure osa taotluste puhul on kõik andmed taotlusel ja tervise infosüsteemis olemas ja korrektsed. Siiski esineb osade taotluste puhul ka puudujääke, mis pikendavad menetluse tähtaega ning mõnikord viivad ka menetlustähtaja pikendamiseni. Läbi aastate on esinenud umbes 6% juhtumeid, mille puhul on menetlustähtaeg pikem kui 30 tööpäeva. Esmalt on seaduse järgi menetlustähtaeg 30 tööpäeva (umbes 1,5 kuud) ja seejärel pikendatakse menetlustähtaega kuni 30 kalendripäeva kaupa.

Aasta	Keskmine menetlusaeg	Üle 30 TP menetletud taotluste osakaal	Üle 30 TP menetletud taotluste arv
2023	14	8%	3993
2024	14	6,6%	2986
2025	15	6%	2636

Tabelis kajastuvad andmed nõuetekohase taotluste menetlusaegade kohta.

2025. aasta andmete põhjal tehti tähtaja pikendust rohkem kui ühel korral 323 taotluse puhul. 87% pikendatud juhtumite korral toimus menetlusaja pikendamisi 1 kord. 2025.aastal oli kokku 3 juhtumit, kus siseriikliku menetluse raames pikendati juhtumi menetlusaega 4 korral.

Kuigi juhtumite pikendamise korral lähtutakse alati konkreetse isiku asjaoludest, peab Töötukassa pikendamisi alati põhjendama. Enamjaolt on need seotud terviseandmete ootamisega. Uute andmete mitte ootamine põhjustab tihtilugu isiku ootustele mittevastava otsuse, millele järgneb vaide- ja/või kohtumenetlus, mis on aga kõigile osapooltele veelgi koormavam.

Menetlustähtaja pikendamise teade saadetakse isikule peamiselt viimasel menetluse tähtaja päeval, kuna olukorrad on erinevad ning mõnikord lahenevad ka menetlusaja viimasel päeval. Seega eksitavate teadete saatmine ei oleks isiku suhtes mõistlik.

Peamised menetlustähtaja pikendamise põhjused on:

- **Raviprotsessis olevad pooleliolevad uuringud või eelseisvad arsti visiidi kuupäevad** - Isik annab juba taotluse esitamise ajal teada, et tal on lähitulevikku jäänud veel üks või mitu arsti visiiti või on isikul olnud äsjane trauma ja uuringud on pooleli või on ta operatiivse ravi otsustamise ootel. Kui visiit või ravi jääb ca 1,5 kuu sisse, siis Töötukassa ootab selle toimumise ära, aga üldjuhul tähendab see vähemalt ühekordset tähtaja pikendamist. Väga tihti aga järgnevad visiidile veel erinevad uuringud ning uued terviseandmed tekivad alles peale nende tegemist ja uuesti arsti vastuvõtule jõudmist. Olukorrad on kõik erinevad ning lahendatakse juhtumipõhiselt – kas on esmataotlus või korduv, kas lisanduvad andmed võivad oluliselt hindamise tulemust mõjutada, kas klient ise soovib andmeid oodata või mitte.

- **Puudulikud või hilinevad tervisekanded tervise infosüsteemis** - Isik nimetab taotlusel arstid, kelle vastuvõtul ta käinud on. Kui selgub, et arst ei ole kannet tervise infosüsteemi teinud, siis teeb Töötukassa spetsialist arstile järelpäringu andmete sisestamiseks. Arstil on päringule vastamiseks 10 tööpäeva. Mõningate juhtumite puhul on Töötukassa sunnitud tegema ka korduvaid päringuid

arstidele, sh ka 2–4 korda. Analoogne olukord võib tekkida ka juba ekspertiisi tegemise ajal, kui ekspertarst näeb tervise infosüsteemist, et on tehtud suunamiskirjasid või on ravimeid määratud, mille kohta ta tahaks andmeid juurde saada. Ka sellisel juhul peab Töötukassa spetsialist arstile järelpäringu tegema tervise infosüsteemi andmete täiendamiseks.

- **Visiidipõhised hindamised** - Mõningatel juhtumitel on pikendatud tähtaega, kui on vaja läbi viia visiidi põhine hindamine ning isikul ja arstil on keeruline leida ühist sobivat aega. Sellistel juhtumitel lepitakse visiidi aeg kokku ka menetlusajast väljapoole jäävasse kuupäeva.

- **Euroopa Liidu andmevahetusega seotud menetlused** - Euroopa Liidu juhtumid kuuluvad pikendamisele 100% juhtumitest, kuna välisriigist terviseandmete saamine ja nende tõlkimine võtab kauem aega. Nende juhtumite keskmine menetlustähtaeg on 2–4 kuud.

2. Kas kehtivad sisemised piirangud (maksimaalne kestus) töövõime hindamise menetlusele, arvestades kõiki võimalikke tähtaegade pikendamisi?

Kõiki menetlusi käsitleb Töötukassa juhtumipõhiselt, sh menetlusaja pikendamisi. Töötukassa lähtub menetluste tegemisel ja tähtaegade puhul nii töövõimetoetuse kui ka haldusmenetluse seadusest ning oma sisemistest juhenditest. Iga pikendamine johtub konkreetsetest ajenditest, mida Töötukassa dokumenteerib nii oma menetluse infosüsteemis kui ka põhjendab isikule saadetud teatises. Otsuse tegemine enne oluliste terviseandmete laekumist võib põhjustada ebatäpse otsuse, mistõttu käsitletakse pikendusi juhtumipõhiselt ning kaalutakse alati, kas andmete ootamine suurendab otsuse õigsust.

3. Kas Sotsiaalministeerium kaalub seadusandluse või halduspraktika muutmist eesmärgiga piirata menetlustähtaegade pikendamiste arvu ja tagada ajutine sotsiaalne toetus taotlejatele menetluse põhjendamatul venimisel korral?

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei kaalu hetkel seadusandluse või halduspraktika muutmist või ajutise toetuse maksmist, kuivõrd pikendamise juhtude osakaal on madal ning peamised põhjused on sisuliselt põhjendatud.

Eelpool mainitud pikendamiste üheks põhjuseks on terviseandmete puudumine tervise infosüsteemis. Töötukassa on töövõime hindamist korraldanud 10 aastat ning terviseandmete kättesaadavus ja kvaliteet on ajanjooksul järjest paremaks läinud ning arstid kannavad andmeid tervise infosüsteemi aina kiiremini, kuid kindlasti vajab see teema järjepidevat teavitust- ja selgitustöö tegemist arstikonnas ja tervishoiuteenuse osutajate seas.

Oluline on rõhutada, et korduvhindamise taotlejatele jätkatakse töövõimetoetuse maksmist ka siis, kui töövõime hindamise menetlustähtaega pikendatakse, mis välistab sissetulekuta jäämise. TVTS § 19¹ sätestab, et kui tegemist on korduvhindamist taotleva isikuga ning kui taotlus on esitatud korduvhindamise aja sees, siis töövõime hindamise menetlustähtaja pikendamise korral jätkub töövõimetoetuse maksmine kuni otsuse tegemiseni. Esmakordse taotluse puhul määratakse toetus pärast eksperdihinnangu koostamist, kuna ekspertiisis alles selgub töövõime vähenemise ulatus, mis annab aluse töövõimetoetuse väljamakseteks. Isikul on võimalik taotlus esitada igal ajahetkel, sh ka siis kui taotlus on juba menetluses või vaidemenetluses oleva taotluse ajal.

4. Kuidas tagatakse taotluste võrdne ja õigeaegne menetlemine ning kas toimub järelevalve põhjendamatul venimisel menetluse venitamise juhtumite üle?

Keskmine menetlusaeg on läbi aastate olnud stabiilne ja kiire (14–15 tööpäeva). Taotluste jaotus toimub töövõime hindamise spetsialistide vahel Töötukassa sisemiste menetlusprotseduuride järgi.

Nagu eelpool mainitud, siis kõik menetlustegevused on dokumenteeritud Töötukassa töövõime hindamise infosüsteemis ning iga juhtumi puhul on võimalik tuvastada menetlustähtaja pikendamise põhjuseid.

5. Kas ministeeriumi hinnangul vastab kehtiv praktika õigusselguse põhimõttele ja piiratud töövõimega inimeste tõhusa sotsiaalse kaitse eesmärkidele?

Ministeeriumi hinnangul vastab kehtiv praktika nii õigusselguse kui sotsiaalse kaitse eesmärkidele. Keskmise menetlusaeg on märkimisväärselt lühem kui seadusega kehtestatud tähtaeg, mis näitab süsteemi tõhusust. Tähtaegade pikendamised on valdavalt seotud terviseandmete kvaliteedi ja täielikkuse tagamisega, mis kaitseb inimest võimalike ekslike otsuste eest ning menetlustähtaegade pikendamisel korduvhindamise taotluste puhul toetuse jätkumine kuni uue otsuse tegemiseni välistab sissetulekuta jäämise. Ministeeriumi hinnangul on tegemist süsteemiga, mis toimib valdavas osas hästi ning mille võimalike kitsaskohtade lahendamiseks on olemas nii regulatiivsed kui halduslikud mehhanismid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Reine Hindrekus-Koppel
+372 5379 0331 Reine.Hindrekus-Koppel@mkkm.ee